

SKOTTET PÅ OPERAN

Vad säger källorna om mordet på Gustav III?

Foto: Erik Lernerstål, Livrustkammaren/SHM (CC BY).

Den här lektionen handlar om att utifrån olika historiska källor svara på hur det gick till när Gustav III sköts på Operan år 1792. Kan Gustav III:s maskeraddräkt ge några ledtrådar? Finns det andra källor?

KOPPLING TILL SKOLANS KURSPLAN

Lgr22 Centralt innehåll

Maktförhållanden och levnadsvillkor i Norden, cirka 1500–1800

- Vad historiska källor från tidsperioden, till exempel brev, dagböcker och kartor, kan berätta om det förflutna.

Lgr22 Kunskapskrav/betygskriterier

- Eleven ställer frågor till historiska källor, beskriver vad som kan vara en historisk källa och ger exempel på vad källorna kan berätta om det förflutna.

En lektion från

**SVERIGES
HISTORIA**

Livrustkammaren

LEKTIONEN

Den här lektionen förutsätter att eleverna känner till att 1700-talet var en tid i Sverige som kallas för den Gustavianska tiden. Genom övningarna får eleverna träna på att granska och jämföra olika källor.

Övning – Rekonstruktion av skottet på Operan

Att göra en rekonstruktion av ett brott handlar om att spela upp hur de inblandade rörde sig, och i vilken ordning, när brottet begicks. På så sätt kan man se hur vittnesmålen stämmer. Här får eleverna pröva på att analysera källorna och se vad de egentligen säger. Går det att veta hur mordet gick till?

Tidsåtgång: ca 30 min.

Utförande

Dela upp eleverna i halvklass. Den ena halvan får i uppdrag att granska maskeraddräkten och Hedvig Elisabet Charlottas dagboksanteckningar. Den andra halvan får i uppdrag att granska maskeraddräkten och baron von Essens vittnesmål.

Instruktioner

Granskning av källan – läs och anteckna

- Vilka personer nämns i källan?
- Vad heter de?
- Vad gör de?

Planering av rekonstruktion

- Bestäm vilka som ska vara de omnämnda personerna. Övriga blir maskeradgäster som skapar trängseln.
- Hur rörde sig personerna nere på dansgolvet?
- Behövs rekvisita för att visa vem som är vem? Hur ska publiken se vem som är Gustav III till exempel?

Uppspelning

En lektion från

Livrustkammaren

LÄRARHANDLEDNING

- Låt varje grupp spela upp sin rekonstruktion för klasskamraterna. Direkt efter får publiken berätta vad de just såg och upplevde.
- Diskutera de båda rekonstruktionerna – vad var lika och vad skilde dem åt? Vilken verkar mest trovärdig? Hur har Gustav III:s blodiga kläder hjälpt till i rekonstruktionen?

Skriva rapport

- Om det finns tid kan eleverna få skriva en rapport om det de just varit med om. Vad kan man säga med säkerhet om hur mordet gick till? Vad är mer osäkert?

Källor

- [Hedvig Elisabet Charlottas dagbok, del 3, 1789–1792, sid 450.](#)
- [Svea Hovrätts protokoll, sid 36, förhör med Hovstallmästare Hans Henric von Essen.](#)
- Gustav III:s livstykke, Livrustkammaren, [föremålsnummer 20808_LRK](#)
- Gustav III:s jacka, Livrustkammaren, [föremålsnummer 31185_LRK](#)
- Gustav III:s skjorta, Livrustkammaren, [föremålsnummer 31187_LRK](#)

En lektion från

Livrustkammaren